

fig saa snart. De troe, at der vil blive No, og De mene jo, at naar blot disse „Agitatorer“ vilde lade Folket i Fred, saa vil der komme No. Men de, som nu raabe paa „Agitatorer“, skulle dog erindre, at der var en Tid, da de selv bleve stemplede med samme Navn, og jeg talfer dem meget, fordi de i sin Tid have været Agitatorer; thi ellers havde det danske Folk ligget og snorkovet den Dag idag, og saa vare vi nu folekelig talt i de Dødes Rige. Jeg talfer dem, ikke blot fordi en Deel af de ærede Medlemmer i sin Tid have været Agitatorer, men ere det den Dag idag i en Retning, hvori jeg stemmer med dem; Agitatorer maae til, for at Folket kan holdes oppe, og saadanne vilde tilvisse komme ikke ubvendig fra, men fra Folket selv og udgaae fra Folkets Midte berovre; jeg kan derfor ikke tænke mig, at den Bevægelse virkelig vil lægge sig, og kan ikke troe Andet, end at det vil vise sig, naar den næste Rigsdag kommer sammen, at denne Kamp da bliver optagen paany, saa at, naar man tilstræber No og Fred ved denne Sags endelige Vedtagelse, kan jeg efter mit Kjendskab til Befolkningen i Sylland ikke tænke mig, at det vil opnaaes. Hvad dernæst det andet Punkt angaaer, nemlig, at det gjælder om at faae en Ordning af Forsfatningsvirvarret, saa have vi jo netop hørt idag, at dette ikke er den egentlige Grund. Nei, det er med paafljønnelsesværdbig Oprigtighed tilstaaet, at det i Grunden ikke er det, men at Grunden egentlig er den, at man vil have et nyt Landsthing, og der blev jo ogsaa sagt ved samme Leilighed, at vel havde man ikke opnaaet Alt, hvad man kunde ønske, men at det dog var noget Bedre, og saa tager man, hvad man kan faae, med Haab om ved en anden Leilighed at kunne faae Mere (Stemmer Nei!). Sa, det synes mig dog at være saa, naar man har den Overbeviisning, at man ikke har opnaaet Alt, hvad man ønsker, saa vilde idetmindste jeg for mit Vedkommende gjøre Alt for at opnaae, hvad jeg ønsker. Vi have alt saa faaet den Tilstaaelse, at Forsfatningsvirvarrets Tilendebringelse ikke er den egentlige Grund (Maadvig: Maa jeg bede om Ordet for en personlig Bemærkning!) eller i alt Fald ikke den eneste Grund (Stemmer: Ja, det er Sagen!) men at Hovedgrunden eller dog en

meget fideordnet Grund er den, at man ønsker et nyt Landsthing. Jeg for min Person foretrækker dette Forsfatningsvirvar; det er slet ikke saa stort, som der tales om. Der paaftaaes jo netop, at begge Forsfatninger ere lovlige, og det skal jeg heller ikke benægte. De virke altfaa paa lovlig Vis, og saalænge Noget er lovligt, er det dog politisk taget ikke uordentligt. Det er meget besværligt og vanskeligt og kan lægge mange Hindringer i Veien; men egentlig Uorden er det ikke. Det gaaer, synes det mig, ret fredeligt, og jeg veed ikke, at den ene af disse Statsmagter har gjort Overgreb paa den Andens Durraade. I alt Fald troer jeg ikke efter mit Kjendskab dertil, at det er Rigsdagen, der har gjort sig skyldig i noget Saadant. Og jeg skal sige Dem, hvorfor jeg foretrækker den nuværende Tilstand. Det er, fordi de saakaldte Fællessager vel ere meget kostbare, men dog ikke gribe ind i den borgerlige Frihed, ind i det, som jeg ret egentlig forstaaer ved den menneskelige Frihed, i det kirkelige, communale eller i det Hele i vort daglige Liv. Dermed har Rigsraadet jo aldeles Intet at gjøre, men derimod med den store Politik, med det Udenrigske, med Hær og Flaade, med Telegrapherne osv. Hvor vigtige og kostbare nu end disse Sager ere, saa bryder jeg mig dog virkelig ikke saa meget om dem, og jeg troer heller ikke, at det menige Folk bryder sig saa meget derom; thi det har dog meget ondt ved at gjøre sin Indflydelse gjælbende derpaa; i alt Fald troer jeg, at det foretrækker — det gjør jeg i det Mindste — at foreløbig det, som jeg ret egentlig kalder Frihed — nemlig ikke den parlamentariske, men Frihed i det borgerlige Liv — bliver liggende under Grundloven af 5te Juni, medens Fællessagerne foreløbig blive under Rigsraadet. Folket har jo alligevel en ikke ubetydelig Indflydelse paa disse Sager, og man kunde da vente med den hele Ordning, indtil man kunde komme til en bedre Afslutning deraf. Saaledes synes det mig, at vi skulle ikke raabe saa høit om denne Uorden, og endelig ikke saa høit, at Udlandet hører det. Og herved kommer jeg da til den tredie Ting, nemlig Hensynet til Udlandet, og der maa jeg da ret meget takke den høitærede Conseilspræsident for hans Udtalelse i forrige